

Oprichten KinderAdviesRaad + Do's & Don'ts

WAAROM? KINDEREN ZIJN ONZE
BELANGRIJKSTE INFORMATIEBRON!

De basis van patiëntgerichte zorg bestaat uit vier begrippen. Als eerste **WAARDERING EN RESPECT**: luisteren naar en rekening houden met wensen en behoeften van patiënten. Als tweede **INFORMATIE DELEN**: altijd complete en begrijpelijke informatie delen om samen te kunnen beslissen en participeren. Als derde **PARTICIPATIE**: stimuleren om mee te denken in het gehele zorgproces. En als laatste **SAMENWERKEN**: patiënten en familie zien als gelijkwaardig partners op alle niveaus (beleid, uitwerking, implementatie en evaluatie), ook buiten het zorgproces. Hiervoor is een volledige transformatie nodig van de cultuur in de zorgorganisatie. Dat is een eeuwige reis en geen doel of eindbestemming! Steeds moet je opnieuw evalueren hoe je het beste kan samenwerken met de patiënt en zijn omgeving.

Gezinsgerichte zorg is eigenlijk hetzelfde als patiëntgerichte zorg, alleen heeft de omgeving van de patiënt bij kinderen een extra rol. Als je een kind behandelt, behandel je een heel gezin. Kinderen zijn geen kleine volwassenen. Zij verschillen anatomisch en fysiologisch en reageren in emotioneel opzicht anders dan volwassenen op ziekte en letsel. Voor Kind & Ziekenhuis staat kindgericht gelijk aan gezinsgericht en ontwikkelingsgericht.

Als Stichting Kind en ziekenhuis baseren wij ons altijd op de rechten van het kind, en artikel 12 bepaalt dat kinderen het recht hebben om hun mening te geven over zaken die hen aangaan. Kindergerichte zorg is alleen mogelijk als de ervaringen van kinderen daadwerkelijk worden gebruikt om tot kwaliteitsverbetering te komen. Kinderparticipatie leidt tot zorg die beter aansluit bij de behoeften van het kind. Een kinderraad is dus eigenlijk onmisbaar in een zorgorganisatie. Het is een goede manier om kinderparticipatie een serieuze plek te geven. Daar hebben zorgorganisaties alleen maar voordeel bij, want ze kunnen veel leren van kinderen. Want als je wilt weten wat kinderen belangrijk vinden: vraag het ze dan gewoon! Kinderen kunnen prima hun mening geven over de zorg.

Eva Eikhout, ex-voorzitter van de eerste KAR van Nederland in het Amalia Kinderziekenhuis:

"Als we samenwerken staan we sterker! Het is belangrijk dat iedereen beseft dat het kind altijd van rechts dient te komen."

Wil je als zorgorganisatie aan de slag met kinderparticipatie en het oprichten van een KinderAdviesRaad? Wij hebben aandachtspunten en Do's & Don'ts op een rijtje gezet.

met vriendelijke groet,

Hester Rippen

Stichting Kind en Ziekenhuis

1

WAT IS EEN KINDERADVIESRAAD (KAR)?

Een KinderAdviesRaad is een raad van kinderen en jongeren die graag willen meedenken over alles wat er gebeurt in een zorgorganisatie. De KAR behartigt de belangen van alle kinderen en jongeren die in een zorgorganisatie komen of nog gaan komen. Zij zijn de klanten van de zorgorganisaties en dienen centraal te staan tijdens de zorgprocessen en mee te denken met beleidsontwikkelingen.

2

WAAROM IS EEN KAR BELANGRIJK?

- ✓ Kinderen zijn geen kleine volwassenen.
 - Kinderen verschillen anatomisch en fysiologisch van volwassenen en reageren in emotioneel opzicht anders dan volwassenen op ziekte en letsel. Door hier rekening mee te houden voelen kinderen zich prettiger en kunnen emotionele problemen of stoornissen in de ontwikkeling van het kind worden voorkomen. Dit noemen we kindgerichte zorg.
- ✓ Kinderen hebben recht op de beste medische zorg.
- ✓ Kindgerichte zorg is alleen mogelijk als de ervaringen van kinderen daadwerkelijk worden gebruikt om tot kwaliteitsverbetering te komen.
- ✓ Kinderen hebben het recht om te participeren.
 - Kinderparticipatie staat niet op zichzelf. In artikel 12 van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind staat dat kinderen het recht hebben om te participeren in alle beslissingen die hen aangaan. Ze hebben recht op hun eigen mening en mogen meepraten en meebeslissen over zaken die hen aangaan.
 - Kinderen kunnen prima hun mening geven over de zorg in zorgorganisaties. Meer weten over rechten van kinderen in de medische zorg? De Handvesten Kind&Ziekenhuis en Kind&Zorg van Stichting Kind en Ziekenhuis geeft deze weer. Ga naar www.kindenziekenhuis.nl/handvest. Voor kinderen en jongeren hebben we de volgende website: www.mijnrechtenalsziekkind.nl

3

WAT IS DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN EEN KAR?

- ✓ Kinderparticipatie leidt tot zorg die beter aansluit bij de behoeften van het kind.
 - ✓ Betere zorg die goed is afgestemd op kinderen:
 - leidt tot snellere genezing
 - leidt tot minder pijn en distress (= negatieve emoties als angst, verdriet en paniek) bij kinderen
- Bovenstaande punten hebben ook invloed op de ouders en dus op het gehele gezin.

LEDEN

DO

- ✔ Zorg voor een goede verdeling van kinderen met zorgervaring en geen zorgervaring, leeftijd, geslacht.

Alle kinderen en jongeren zijn welkom. Afhankelijk van het kind kan vanaf 10 à 11 jaar prima worden deelgenomen. Ook jongere kinderen kunnen deelnemen maar dan is het belangrijk hier apart op in te spelen. Ouder dan 18 jaar kan ook maar laat dat een uitzondering zijn.

- ✔ Zorg voor heldere informatie over wat het doel is van de KAR en wat er verwacht wordt van leden.

DON'T

- ✔ Voorkom een te kleine groep.
Niet alle kinderen zijn altijd beschikbaar.

BEGELEIDING

DO

- ✔ Zorg dat er structurele ondersteuning in de vorm van een persoon beschikbaar is voor KAR.
- ✔ Zorg ervoor dat deze persoon kennis heeft van waardevolle kinderparticipatie en kennis heeft van gesprekstechnieken met kinderen in verschillende leeftijden.

Kinderen hebben echt volwassenen zoals ouders of andere volwassenen zoals professionals nodig om gehoord te worden en de juiste informatie te krijgen op begrijpelijk niveau. Daarnaast is het van belang dat er iemand in de gaten houdt dat de KAR niet overladen wordt en helpt bij andere zaken zoals het ophalen of inwinnen van benodigde informatie.

DON'T

- ✔ Voorkom dat de begeleider een sturende rol neemt.
Maak dus één van de jongeren voorzitter. De volwassen begeleider is ondersteuner en faciliterend.
- ✔ Voorkom het liefst dat de ondersteuning een vrijwillige taak is.

RAAD VAN BESTUUR

DO

- ✔ Zorg dat de RvB is ingelicht, goed luistert en ook groen licht geeft voor tenminste 3 tot 5 ideeën.
- ✔ Zorg voor een formeel contract waarin de afspraken zijn vastgelegd.

DON'T

- ✔ Zorg ervoor dat de KAR niet te pas en te onpas wordt ingezet als leuke "gadget" van het ziekenhuis.

FINANCIËN

DO

- ✔ Zorg voor een reiskostenvergoeding en vergoeding van eventuele andere kosten.
Lid zijn is vrijwillig maar het mag de kinderen en jongeren geen geld kosten. Een waardering voor hun inzet is ook van belang. Denk onder andere aan een jaarlijks uitje. Dit draagt ook bij aan de groepsdynamiek.
- ✔ Zorg dat er budgetruimte is voor materialen en uitwerking van ideeën.
- ✔ Zorg dat er geld beschikbaar wordt gesteld om ideeën in te voeren.

DON'T

- ✔ Voorkom dat er gewerkt wordt met een vastgesteld budget voor het uitvoeren van ideeën waar verantwoording over afgelegd moet worden.
Laat de kinderen zich concentreren op inhoud in plaats van financiële verantwoording.

PLEK

DO

- ✔ Zorg dat de KAR een plek heeft waar het kan afspreken en spullen kan bewaren.
- ✔ Zorg dat de kinderen en jongeren beslissen:
 - over de plek
 - hoe en wanneer ontmoeting plaatsvindt
 - over de vorm van ontmoeten zoals digitaal of face-to-face?

DON'T

- ✔ Voorkom dat ze bijeenkomen in een klassieke vergader ruimte. Ze moeten zich thuis kunnen voelen, het moet hun stek worden waar ze zich thuis voelen.

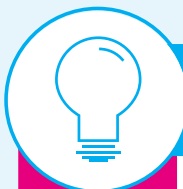
INHOUD

DO

- ✓ Zorg ervoor dat de informatie of vraagstukken die aan een KAR worden voorgelegd in begrijpelijke taal zijn geschreven / vormgegeven.
- ✓ Zorg in samenwerking met de leden dat de KAR niet wordt overladen.
- ✓ Zorg ervoor dat de leden zelf beslissen of ze ergens over willen meedenken of niet.

DON'T

- ✓ Zorg ervoor dat je niet vóór de kinderen gaat denken. Zij kunnen zelf heel goed aangeven waar ze wel en niet over mee willen denken. Stuur niet op inhoud, faciliteer inhoud.

TIPS

- ✓ Een KAR hoeft niet altijd een vaste groep kinderen te zijn. Het kan ook een hele grote groep zijn die op basis van onderwerp met elkaar aan de slag gaat.
- ✓ Kinderen die niet gelijk lid willen worden maar wel willen meedenken, kunnen bijvoorbeeld een plek krijgen in een Denktank.
- ✓ Kinderen kunnen geworven worden via sociale media kanalen van een zorgorganisatie, via sociale mediakanalen van relevante organisaties, via medewerkers, via de kinderafdelingen en poliklinieken, via scholen, sportverenigingen of de scouting in de buurt. Denk aan wervingsposters, oproepjes, filmpjes en dergelijke.
- ✓ Gebruik het Handboek Kinderparticipatie van Stichting Kind en Ziekenhuis als hulpmiddel www.kindenziekenhuis.nl/handboek
- ✓ Wijs de leden op www.mijnrechtenalsziekind.nl als hulpmiddel bij hun taak als lid.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Stichting Kind en Ziekenhuis
info@kindenziekenhuis.nl | 030 291 67 36 | www.kindenziekenhuis.nl | www.kindenzorg.nl

*Waar de term "kinderen" wordt genoemd, bedoelen wij alle leeftijdsgroepen tussen 0 en 18 jaar.